

Dövskolan i Keren

av Bertil Holmgren

I regel kommer barnen till skolan i Keren, Eritrea, vid elva års ålder. Då har de inget språk som förstås av människor utanför den närmaste kretsen men inom familjen har man förstås uppfunnit tecken och metoder för att klara kommunikationen. Efter två år i dövskolan är eleverna redo för studier i allmän grundskola.

Dövskolan i Keren, den första i sitt slag i Östafrika, grundades 1955 bland annat med stöd från EFS. Nu drivs den av Eritreas evangeliska kyrka. Rektor Zere Bekit vet inte på rak arm hur många som genom åren fått sin utbildning där, men internatskolan har idag 83 elever och sex lärare, plus 70 elever med åtta lärare i Asmara.

De två första åren i dövskolan ska ge kompetens att börja femte klass, något som måste betraktas som en enorm prestation även av elever som hör.

- Fyra olika språk ska barnen ta itu med; teckenspråk – som blir modersmålet, dessutom tigrinja, arabiska och engelska. Men det går, försäkrar Zere Bekit. Förra året var de två bästa eleverna i avgångsklassen (åk 12) döva.

- Från och med sexan är utbildningen integrerad och hans barn följer undervisningen genom att läsa av lärarens läppar och noga ta anteckningar av det som skrivs på svarta tavlan.

På internatet finns möjlighet att lära sig sy, något som många tar chansen att göra. Flera elever som slutat försörjer sig numera som skräddare. Men Zere Bekit skulle gärna se att skolan ännu mer profilerades som yrkesskola.

- Akademisk utbildning räcker inte. De flesta är utlämnade till att starta sina egna verksamheter och jag vill att vi ska kunna starta teknisk utbildning. Då blir chansen ännu större att de klarar sig själva när skolan är slut.

Många på kö till dövskolan

I 32 år har Zere Bekit arbetat som lärare och efter att ha lärt sig teckenspråk i Finland i början av 80-talet är det de döva barnen han undervisar. Sedan 1995 är han prästvigd och har blivit de dövas egen pastor.

- Min dröm är att alla döva i Eritrea ska få en chans att gå i skolan, att utbilda sig och få möjlighet att försörja sig själva. Nu står många barn på kö men vi har inte möjlighet att ta emot dem, säger Zere Bekit.

Eritreas regering har planer på att öppna en liknande skola och Zere Bekit hoppas att hans egen skola ska kunna rustas för att ta emot fler. Men för det behöver studenthemmen repareras och byggas ut och en av anledningarna till att rektorn nyligen besökt partners i Norden är att han söker ekonomiskt stöd för att sätta igång. Angeläget är också att kunna höja lärarlönerna, i år har tre kollegor lämnat skolan för bättre betalda jobb.

Dövskolan ger hjälp till självhjälp

Neguse Zewoldi, 17 år och döv, är en bland ca 10 000 döva i Eritrea. Han går i Asmara dövskola som tillsammans med dövskolan i Keren är de

enda i landet. De drivs av Evangeliska kyrkan med stöd av DAM, Dövas Afrika Mission.

- Varifrån kommer du?
- Min hemby heter Adi Sheka och ligger 20 km utanför Asmara.
- Var bor du när du studerar på dövskolan?
- Jag bor hos några släktingar här i stan under veckan och går hem till föräldrarna vid veckosluten. Hemifrån får jag med mig mat för hela veckan.
- Vilken klass går du?
- Jag går i femte klass.
- Många står i kö för att få gå på den skola där du går. Du har haft tur som kom in?
- Ja, det kan man säga. Det är verkligen en fin tid att få gå på skolan och lära sig olika saker. Först lär vi oss dövspråket i "förskolan". Sedan är det fem klasser. vi läser alla vanliga ämnen, men dessutom lär vi oss dövspråket. Flickorna får fortsätta i en ettårig sömnadskurs. Sedan är det slut med studierna som är direkt för de döva. Om vi vill fortsätta skolan måste vi gå i en vanlig skola för hörande, och det är inte så lätt.
- Vad skulle du vilja göra efter skoltiden?
- Jag hoppas kunna arbeta på någon mekanisk verkstad eller på något snickeri. Jag tycker om att arbeta med mina händer.